

DIE BEROEPSKEUSE VAN STUDENTE WAT NIE GEKEUR WORD NIE VIR GENERIESE GRAADPROGRAMME IN VERPLEEGKUNDE IN DIE R.S.A.

L.R. Uys

SUMMARY

It is questioned whether a selection programme, of which the effectiveness has yet to be proven, is valid if potential nursing graduates are lost to the profession.

The purpose of this survey was to determine what becomes of those persons who apply to but are not selected for a degree programme in nursing.

The author concludes, inter alia, that the 35 % of those not selected who choose other professions and the 19 % who were admitted to nursing degrees at other Universities requires validation of the selection procedures.

PROBLEEMSTELLING

Potensiële kandidate vir generiese grade in Verpleegkunde aan Suid-Afrikaanse universiteite word gekeur by agt uit die elf universiteite wat sulke programme aangebied. Die uitsonderings is die Universiteit van die Oranje-Vrystaat, Universiteit van Wes-Kaapland en Medunsa.

Baie min navorsing is nog gepubliseer oor die metode(s) en effektiwiteit van hierdie keuring. Van Huysteen en Fölscher (1978) het 'n stelsel van puntetoekenning op grond van matriekvakke, intelligensiekwisiënt, uitslae in matriek en 'n onderhoud beskryf. Ongelukkig is die resultate van hierdie projek nie statisties verwerk nie, sodat statistiese beduidendheid van die resultate nie beskikbaar is nie.

Prof. L.R. Uys
Mede-professor, Departement Verpleegkunde, Universiteit van die OVS.

Figuur 1. Dekbrief en vraelys uitgestuur vir die opname.

Geagte

OPNAME: BEROEPSKEUSE VAN ONGEKEURDE AANSOEKERS

Ek is besig met 'n opname om vas te stel watter beroep persone kies wat aansoek doen vir toelating tot 'n graadkursus in verpleegkunde en dan nie gekeur word nie. By sommige universiteite word soveel as 50 persent van die aansoekers nie gekeur nie. Dit is belangrik vir die beroep van verpleging om te weet of hierdie persone vir die beroep verlore is, of nie.

Graag vra ek dus u samewerking in hierdie projek. Sal u asseblief die ingeslotte vormpje invul en aan my terugpos. Ek sluit 'n gefrankeerde koevert in. Ek verseker u dat persoonlike besonderhede streng vertroulik hanteer sal word.

Baie dankie by voorbaat vir u hulp. Mag ek ook van die geleentheid gebruik maak om u alle sukses toe te wens in die beroep wat u gekies het.

Die uwe

Dr. Leana R. Uys

DEPARTEMENT VERPLEEGKUNDE

BEROEPSKEUSE

1. Toe ek nie gekeur is vir die graadkursus in verpleegkunde nie, het ek
 - 1.1 ingeskryf vir 'n diplomakursus in verpleging
 - 1.2 toelating tot 'n ander graadkursus in verpleegkunde verkry
 - 1.3 'n ander beroep gekies.
2. As u 1.1 gekies het by vraag 1, waar neem u nou u opleiding?
 - 2.1 Kollege:
 - 2.2 Dorp/Stad:
3. As u 1.3 gekies het by vraag 1
 - 3.1 Watter beroep het u nou gekies?
.....
.....
.....
 - 3.2 Waarom?
.....
.....
.....
 - 3.3 Sou u by verpleging gebly het indien u 'n graadkursus kon volg?
.....
4. Enige ander opmerkings.
.....
.....

Rademeyer e.a. (1983) het 'n opname beskryf wat aantoon dat akademiese skoolprestasie, vakkeuse, onderhoude, getuigskrifte, die aard van aansoekvorms en vorige ondervinding in die vorm van vakansiewerk die faktore is wat gewoonlik in aanmerking geneem word. Baie blanke opleidingskole (57 %) het egter gesê dat daar te min aansoeke is om werklik keuring moontlik te maak — *aansoekers wat aan minimumvereistes beantwoord word in diens geneem* (Rademeyer e.a., 1983, p.3). Hoe effektief die keuring vir generiese programme dus is, bly 'n ope vraag.

In die lig hiervan ontstaan die vraag of 'n keuringsprogram waarvan die effektiwiteit nog nie bewys is nie, gebruik kan word as potensiële gegradsueerde verpleegkundiges só vir die professie verlore gaan. Let wel, dit kan nie bloop as 'n kwessie van kwaliteit versus kwantiteit afgemaak word nie, omdat daar nie bewyse is ten opsigte van die *kwaliteit* nie. Die argument word soms gebruik dat hierdie kandidate dalk nie geskik is vir 'n graadprogram nie, maar dat hulle 'n diploma kan verwerf en so vir die professie behoue bly.

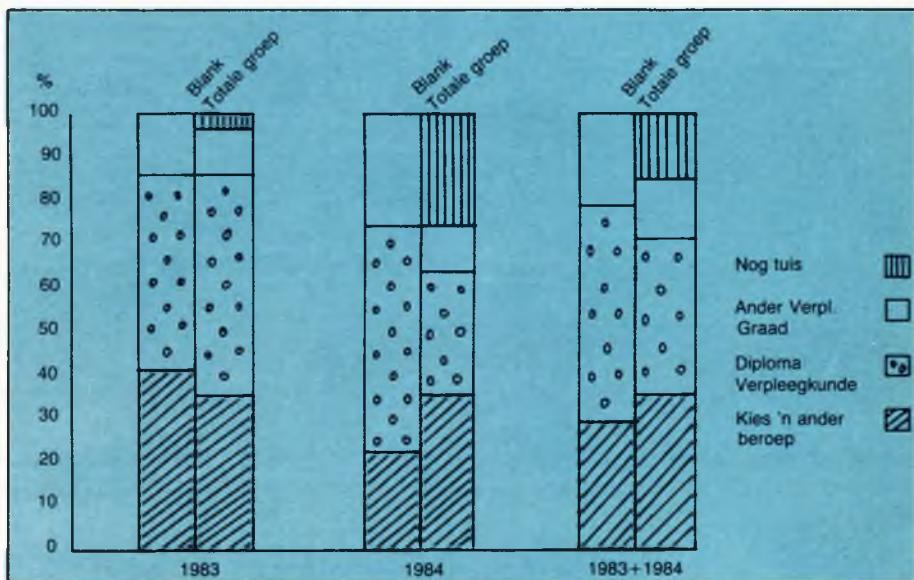
Hunt (1981), in haar ondersoek na die beroepsgeschiedenis van B.Soc.Sc.(Verpleegkunde) studente wat tussen 1962 en 1977 aan die Universiteit van Natal ingeskryf het, verwys dan huis ook na die feit dat 62 van die 119 studente wat gestaak het (52 %), oorgeslaan het na 'n diplomaprogram en nou geregistreerde verpleegkundiges is. Die vraag is dus of dit wel 'n algemene neiging is.

Met die gedifferensieerde skoolstelsel is dit 'n groeiende verwagting by die gemeenskap dat matrikulante met universiteitsvrystelling wel universiteit toe sal gaan. Dit is dus moontlik dat persone wat nie vir graadprogramme in Verpleegkunde gekeur word nie, eerder 'n ander beroep sal kies as om na 'n diplomaprogram oor te slaan.

Tabel 1 Vraelyste uitgestuur en terug ontvang

	Uitgestuur	Ontvang	%
1983 Vraelyste aan blankes	26	16	62 %
Totaal	50	24	48 %
1984 Vraelyste aan blankes	33	19	58 %
Totaal	89	48	54 %
1983 en 1984 Vraelyste aan blankes	59	35	59 %
Totaal	139	72	52 %

Figuur 2: Aktiwiteit na afkeuring 1983-1984

Die doel van hierdie ondersoek was dus om vas te stel wat van persone word wat vir generiese graadopleiding aansoek doen en nie gekeur word nie.

METODE

'n Opname is gedoen deur middel van 'n vraelys (sien figuur 1) wat per pos gestuur is aan al die persone wat nie in 1983 en 1984 gekeur is nie. Die name is van die betrokke universiteite* verkry en 'n gefrankeerde koevert is saam met 'n dekkende brief ter verduideliking vroeg in 1983 en 1984 uitgestuur.

RESULTATE

Uit 'n totaal van 139 vraelyste wat uitgestuur is, is 72 (52 %) terug ont-

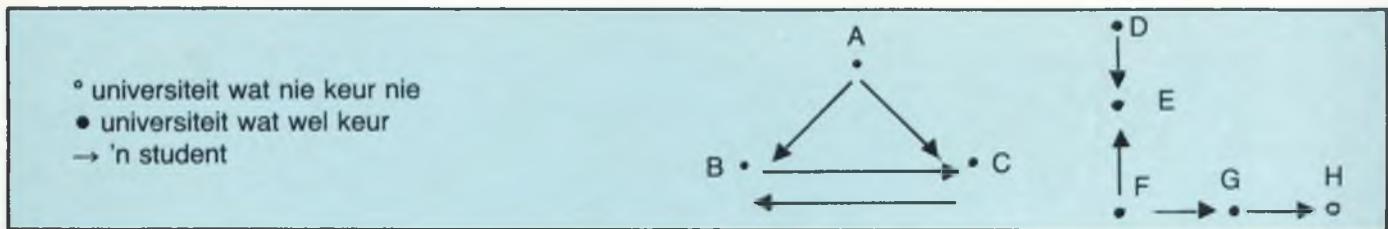
vang. Die gegevens ten opsigte van blanke respondente is afsonderlik getabuleer, omdat die effekte van die gedifferensieerde onderwysstelsel in hierdie groep die duidelikste sal wees en finansiële oorwegings ook waarskynlik 'n kleiner rol sal speel.

Die neiging onder die blanke groep is dat 29 % 'n ander beroep kies (sien figuur 2), terwyl so veel as 21 % toelating tot 'n ander graadprogram in verpleging verkry. Daar is nie 'n konsekwente beeld wat sou dui op 'n laer standaard by een of meer universiteite nie, maar meer een van heen en weer skuiwers, soos aangetoon op figuur 3.

Die neiging om na 'n diplomaprogram oor te slaan het van 1983 na 1984 met 6 % toegeneem.

* Die Universiteit van Stellenbosch beskou hierdie inligting as vertroulik en is dus nie in die studie ingesluit nie.

Figuur 3: Beweging van ongekeurdes na ander universiteite

Slegs 34 uit die 48 studente wat met of 'n diploma of 'n ander beroep besig was, het die vraag of hul steeds liewer die graad in Verpleegkunde sou wou volg, beantwoord. Hiervan sou 28 (82 %) dit steeds verkies.

Bespreking

- Die getalle potensiële verpleegkundiges wat vir die professie verlore gaan omdat hulle na afkeuring ander beroep kies, is in getalle (24 oor 'n twee jaar periode) seker nie ontstellend hoog nie. Tog is dit 35 % van ongekeurdes, en laat die persentasie en die kwaliteit en aard van die alternatiewe beroepskeuses

'n mens weereens besef dat die keuringsprogram gevalideer moet word.

- 'n Baie duidelike verskil tussen die twee jare se gegewens is die ontstellende getal anderskleurige applikante wat nie in 'n verpleegopleidingskool toelating kon kry nie. Uit dié opmerkings van sommiges is dit duidelik dat hulle matriekuitslae swak was. Die deursettingsvermoë van die 54 % wat teruggegaan het om hul matrieksimbole te probeer verbeter, kan net bewonder word. Tog bring hierdie 19 % die gebrek aan opleidingsfasilitate vir anderskleuriges weereens in fokus.

- Die 19 % applikante wat nadat hulle by een universiteit afgekeur is, by 'n ander universiteit toelating verkry, laat weereens twyfel ontstaan oor die betroubaarheid van die keuringsmetodes. Dit is veral omdat dit uit Rademeyer e.a. (1983) se artikel wil voorkom asof die universiteite tot 'n groot mate dieselfde keuringsfaktore as riglyne gebruik.

BIBLIOGRAFIE

- Hunt, B.N. The working life of a group of nurses. *Curationis*, 4(2): 55-56, Sept. 1981.
Rademeyer, E.S. e.a. Die stand van keuring van student-verpleegkundiges in 1983. *Curationis*, 6(4): 4-10, Des. 1983.
Van Huyssteen, M.C., Fölscher, C.W. Die keuring van studentverpleegkundiges aan die RAU — 'n oorsig. *Curationis*, 1(3): 24-30, Des. 1978.

BOEK ONTVANG

BOOKS RECEIVED

Ontvangs word erken deur Boeke hier te lys maar die moontlikheid van 'n resensie in 'n latere uitgawe is nie uitgesluit nie.

- Ayer S. Alaszewski A. (1984) *Community care and the mentally handicapped*. Great Britain. Croom Helm.
Beaton M. (1984) *Childbirth by caesarean*. Johannesburg. Juta.
Bernard I.; Evers H. (1984) *Innovations in the care of the elderly*. London. Croom Helm.
Bradley D. (1984) *Accident and emergency nursing*. London. Baillière Tindall. 2nd Ed.
Charles Press Handbook. (1984) *Current medical abbreviations*. London. Croom Helm. 2nd Ed.
Cooke R. (1984) *Injections in infants and children*. University of Cape Town.
De Jager L. (1984) *Basiese menslike anatomie*. Johannesburg. Juta.
De Wet I. (1984) *Ortopediese Trouma*. Pretoria. HAUM.
Ewan C.; White R. (1984) *Teaching nursing — a self-instructional handbook*. Kent. Croom Helm.
Fisher E.E. (1984) *Psychology for nurses and the health team*. Johannesburg. Juta.
Gelfand M. (1984) *Christian doctor and nurse*. Mariannhill Mission Press.
Gilleard C.J. (1984) *Living with dementia*. London. Croom Helm.
Glover J. (1984) *Human sexuality in nursing care*. London. Croom Helm.
Harvey Kemble J.V.; Lamb B.E. (1984) *Plastic, surgical and burns nursing*. London. Baillière Tindall.
Kasner K.; Tindall D.H. (1984) *Baillière's nurses dictionary*. London. Baillière Tindall. 20th Ed.

Listing of books in this column acknowledges receipt but does not preclude review in a later issue.

- Khan M.I.G. (1984) *Cardiac drug therapy*. London. Baillière Tindall. 14th Ed.
Nash E.S.; Stock M.B.; Harper G.D. (1984) *Human behaviour*. Cape Town. David Philip.
Nichols K.A. (1984) *Psychological care in physical illness*. Great Britain. Croom Helm.
Nixon R.G. (1983) *Workbook for emergency care: principles and practices for the EMT-paramedic*. Virginia. Reston.
Patterson H.R. (1984) *Current drug handbook 1984 — 1986*. London. W.B. Saunders.
Purchese G.; Allen D. (1984) *Neuromedical and neurosurgical nursing*. London. Baillière Tindall. 2nd Ed.
Reynolds M. (1984) *Gynaecological nursing*. London. Blackwell.
Rowden R. (1982) *Hemiplegie, Deel 1*. Alphen aan den Rijn. Stafleu.
Stalker A.E. (1984) *Ear, nose and throat nursing*. London. Baillière Tindall. 6th Ed.
Steen E.B. (1984) *Baillière's abbreviations in medicine*. London. Baillière Tindall. 5th Ed.
Stopford M. (1984) *Elke vrou se lewensgids*. Pretoria. Annaлизе de Jager.
Van Elfen, Jan. (1984) *Dagboek vir die verwagtende moeder*. Kaapstad. Tafelberg.
Weatherston K. (1984) *Careers in hospital — working in health care*. Cape Town. College Tutorial Press.
Wicht C.L. (1984) *Die bejaarde en sy kwale*. Pretoria. HAUM.